

DÉLI UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Budapest, 1908.

I. évf. CSÜTÖRTÖK 9. szám.

November 19.

Szerkesztőség: VI., Arad-utca 8. szám.
TELEFONSZÁM 108-52.
Egyes szám ára helyben 2 fillér.

Főmunkatárs:
FENYES LÁSZLO

Felolós szerkesztő:
Dr. VÉCSEY MARCEL

Kiadóhivatal: VI., Arad-utca 8. szám.
TELEFONSZÁM 108-52.
Hirdetések millim. számítással díjszabás szerint.

Benn vagyunk a háboruban!?! ... Ismét nagy vasuti szerencsétlenség.

Atszálló a pozsonyi villamosra.

(F. L.) Szerényen, mint völgyi ibolya az erdők mélyén, érdekes kis hír huzódik meg a ma reggeli lapok politikai rövid hírei közt.

A nagy elefántot a zöld szunyogháló rostjai közt lehetett fölfedezni: a pénzügyi bizottság tegnap délután Hoitsy Pál előadó javaslatára elfogadta a pozsonyi-bécsi villamos vasut építéséről szóló törvényjavaslatot.

Egy évvel ezelőtt még rettenetesen nagy vihart okozott a most egyelőre bizottságilag elfogadott törvényjavaslat. A lapok nem hasáb-, hanem oldalszámra fejtegettek ennek a vasutnak a magyar nyugati határszélre való veszedelmét és a képviselőház ülés-termében épen úgy, mint a bizottságban, a folyosókon és pártklubokban dörgedelmes felszólalások hangzottak el a vasut terve ellen.

Rövid csokorba összekötve ide iktatom a legtöbbet hangoztatott argumentumokat.

1. A pozsonyi-bécsi villamos vasut Bécs külvárosává avatja Pozsonyt.

2. A magyarosodást — mely annyi áldozattal félig-meddig sikerült Pozsonyban és — melynek érdekében az állam nagy szubvencióval tartja ott fenn a színházat, — nemcsak megakasztja, de teljesen tönkre teszi.

3. Nemcsak Pozsonynak, de az egész nyugati határszélnek minden iparát és kereskedelmét agyoncsapja, mert senki sem Pozsonyban, hanem Bécsben fogja beszerezni minden ipari és kereskedelmi szükségletét, épen úgy, mint ott fogja kielégíteni művészeti igényeit és szórakozási vágyát: Ezzel szemben a nyugati határszél-

ről sem ökröket, sem gabonát villamoson Bécsbe nem vihetnek. Legfeljebb rántani való csirkét, kosárban letakarva.

4. Kossuth Ferencnek és pártjának minden vágya, hogy percnyi késedelem nélkül, költséget és fáradságot nem kímélve kivivják drága magyar hazánk függetlenségét és Ausztria-Bécsből, az átkos közös ügyes osztrák szoldateszkától való teljes különválását, hogyan akarnak tehát egy újabb „technikai” kapcsolatot lerakni imádott hazánk és az átkos Ausztria-Bécs földjére.

A nagy felháborodásra, két kísérlet után, csakugyan visszadobta a parlament a törvényjavaslatot.

Hazaifiai nyugalommal fogadtuk a fenséges vétőt s a politikusok így kiáltottak föl: mégis csak kemény és derék legények ezek az újságírók, hogy csatasorba állnak olyankor, amikor komoly dolgokról van szó. Az újságírók pedig így szóltak: a parlament mégis csak előveszi lelkiismeretét...

És én — érzékeny szívű, naiv ember — megsirattam a pozsonyi-bécsi villamos vasut szegény főrészenyeseit, első sorban egy derék, sokgyermekű családapát, bizonyos Frigyes főherceg nevűt, akik drága és sok milliókat fektettek bele már akkor e vállalatba.

Tudtam nevezetesen, hogy a derék és sajnálatraméltó részvénytársaság be sem várta a parlament engedélyét, hanem megvásárolta a földeket, lerakta a talpfákat és oszlopokat és sok helyütt a sineket.

Most ezek mind ott fognak rothadni és rozsdásodni a földben s a jó fizlet helyett milliók vesznek oda. Gondolkodóba csak az ejtett, hogy a parlament elutasító hatá-

rozata után is vigan tovább folyt az építkezés.

És most, tegnap ismét a pénzügyi bizottság elé került a javaslat. Hogyan és miért és ki az a titkos kéz, amely a parlamenttel szemben a kormánytól ismét kivitte a bizottság elé való hozatalt.

És a bizottság elfogadta és a dörgedelmes sajtó három sorban, szerényen, kommentár nélkül referálja a tényt.

Sajtó urak, politikus urak, mi történt itt?

Milyen fajta érv lehet az, a melylyel önök átszállítják a pozsonyi-bécsi villamos vasutra?

Mit vettek önök be, milyen csoda-orvosszert, hogy izgalomuk, az idegeik így egyszerre elcsillapultak?

A politikai korzón.

Polónyi és Wekerle. A főváros felelesztéséről szóló törvényjavaslatnak a képviselőházban ez idő szerint folyamatban levő tárgyalásának egyik legutóbbi ülésen Polónyi Géza, a fővárosi ügyeknek talán egyik legalaposabb és szakavatottabb ismerője, a Ház folyosóján a képviselők egy kisebb csoportjának behatóan és szakszerűen magyarázta a törvényjavaslat üdvös intézkedéseit. Az új építkezéseknek egyes utca területeken adandó adómentesség elnyerése és kieszközlésében szűkebb városrészei számára buzgólkodó honatyáknak kifejtette, hogy az ilyen adómentességek látszólag ugyan az építési vállalkozók és háztulajdonosoknak nyújt vagyoni előnyöket, valóságban és végeredményében azonban mégis csak a kincstárnak hoz jelentékeny hasznot. — Ti nem is tudjátok — magyarázta a belvárosi követ hallgatóinak — hogy ez a Wekerle mennyire becsap mindnyájukat. Ez a Wekerle mindenkit becsap. A Margitsziget megvétele is kitűnő üzlete a fővárosnak. Ha én még egyszer abba a helyzetbe jutok — tette hozzá

a bukott miniszter — hogy a királynak tanácsot adjak, azt fogom neki tanácsolni, hogy Wekerlét tegye meg külügyminiszternek, mert ez az egész világot becsapja... olyan nagy esze van annak. Ebben a kis pikanteriában mi csupán két jellemző tünetre akarunk rámutatni: az egyik, hogy az a politikailag végleg kivégzett ember még hinni képes a saját feltámadásában, a másik, hogy Wekerlét senki sem ismeri jobban, mint Polónyi.

* Változások a G-huron. A kalksburgi jezsuiták tanulékony növendéke, a függetlenségi párt társvezére és prezumpatív trónörököse a koalíciós pártok tegnapi értekezletén Bismarcknak adott igazat, aki elmésen jegyezte meg egykor, hogy: „csak az ökr következetes, mert az mindig szénát eszik; de az ember nem”. Apponyi gróf ugyancsak nem pályázik a következetesség Nobel-díjára. Sümegei Vilmos képviselő ur kérdésére sans géne és sans phrase kinyilatkoztatta, hogy: teljesen úgy gondolkozik a kérdéstről, mint az ökertársa, Kossuth. Az önálló jegybankot 1911-re okvetlen fel kell állítani. Apponyi ezen kijelentése úgy Sümegei Vilmost valamint a függetlenségi pártot állítólag nagyon föllekesítette. Ez év tavaszán még nemzeti szerencsétlenségnek és esztelen örültségnek nevezte az önálló magyar jegybank felállításának követelését. És mit szolt Wekerle vajjon ehhez a pálforduláshoz? Mosolygott...

* Andrássy Gyula és a bankkérdés. Andrássy a kabinet gentlemenje. Világos tehát, hogy nem nyilatkozott az önálló magyar nemzeti bank 1911-re való felállítására kérdésében. A főnöke, Wekerle az már nyilatkozott. Ez már megírta, persze, tudja mindenki, hogy akkor baj van. De Andrássy még nem ígérte, csak a pithyai jóslat szerint azt a kinyilatkoztatást tette a 48-as kurucok előtt, hogy a bankkérdésben lehet majd valamelyes kompromisszumra jutni. Ez annyit jelent, hogy a bankkérdést úgy fogják megoldani, hogy a kecske

és állakion, meg a káposzta is megmaradon. Értsd: a jegybank az osztrák marad, de a bankkormányzói állásokból a 48-as örszemeknek is fog jutni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Az 1909. évi másfélmilliárdos költségvetés tárgyalására ma alig 20—25 képviselő gyűlt össze s ezek nagy része is a nemzetiségiek közül kerültek ki. Felsőházi Bredicianu képviselő s fel fog szólni Farkasházy balpárti képviselő is. A miniszterek közül jelen vannak Wekerle és Günther.

Ujabb vasúti szerencsétlenségek.

A szolnoki és a fiemei vonalon.

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter kiadja az orvosságot a vasúti szerencsétlenségek ellen: ráfordít a vasúti alkalmazottakra „rangkülönség” nélkül, hogy így, meg úgy torolja meg a vasúti forgalomban történő hanyagságból eredő baleseteket és egyéb bajokat. A miniszter ur azonban alaposan téved, ha a munkásaiban akarja a hibát megtalálni. Csodálatos, hogy a vasúti szerencsétlenségek epidémiásként váltak Kossuth Ferenc miniszterségével. Amennyi vasúti baleset és szerencsétlenség, amennyi Kossuth minisztersége alatt történt, 67 óta nem esett meg. Pedig nem rongálódtak meg sem a vasúti sinek; nem pattantak el a kerekek sem. A kazánok is jól működtek s a vasutasok is ugyanazok. Két dolog azonban új s ugy véljük, ezekben rejlik a megdöbbentően sok vasúti szerencsétlenség oka. Ujja rendszer, amit Kossuth Ferenc honosított meg vasúti adminisztrációkban. Ennek az új rendszernek a káros magva: maga a kereskedelemügyi miniszter. A másik újabb oka a vasúti katasztrófának a — talpfák. Ugy látszik, az erdő fái eltökélték, hogy a Kossuth-Szerényi kereskedelemügyi kormányznak csak rossz talpfákat adnak. A talpfa-kérdésekben kellene Kossuth Ferenc öccsellencsájának a bajok okait kutatni, még pedig „rangkülönség” nélkül. Ha erre gondot fordítana, nem kellene most újból a következő vasúti szerencsétlenségről beszámolnunk:

A legújabb vasúti szerencsétlenség Szolnok vasúti állomás közelében történt. A 603-as számú gyorsvonat beleszaladt a Szentesről jövő 4307. számú motorvonatba. A gyorsvonat mozdonya a motorvonat nőtkocsiját, melyben négyen ültek, teljesen összezúzta. A kocsiban ülők közül ketten, Urbán János főkertész és neje, Bugyi Jolán, kik nászuton voltak, súlyosan megsérültek. A férfi arcán, az asszony oldalán szenvedett súlyos sérüléseket. Mindkettőt Budapestre szállították a gyorsvonattal. A kocsiban ülő másik két személy könnyebb sérüléseket szenvedett. Az összeütközés hibás blokkolás következtében történt, ugyanis a motorvonat miután vágánya nem volt szabad védelzővel ellátva, megállott és nyomban utána jövő gyorsvonat, mert az előjelzőt szabadnak találta, teljes sebességgel robgott be az állomásra s bár a toronyból rögtön védelezték, a gyorsvonat beleszaladt a motorba. A vizsgálatot megindították.

Ujabb szerencsétlenségek.

A szolnoki vasúti szerencsétlenség tegnap este történt s csak természetes, hogy már ma éjszaka újabb vasúti balesetekről adnak hírt. Fiuméből ma reggel 8 óra 50 perckor érkező gyorsvonat súlyos sebesüléssel hozta magával Tonka István vonatkezelőt. Sárosd állomáson tolatás közben történt a baleset.

A másik fiemei vonat a személyvonat, délben érkezik. Ez a vonat két sebesültet hoz magával. Tonka Istvánt a keleti pályaudvaron a mentők várták be s a Rókus-kórházba szállították.

Kiütött a háboru??...

A politikai látóhatáron mindinkább sűrűsödnek a sötét viharfelhők. Délről már dühöng az égbolt és a villamossággal telített atmoszférán keresztül apró villámok fény sugarai cikáznak... A balkán államocskák nem férnek a bőrükben és az osztrák-magyar-monarchia feltűnés nélkül, de serényen készülődik az érélyes megtorlásra. Minden jel arra mutat, hogy fegyveres haderőnket csöndben mozgatják a harctér előrelátható színhelyé felé.

Azok a katonai intézkedések, melyeket a szerb és montenegrói készülődés ellensúlyozása végett fogantatva vettek, sok ezer magyar családot sújtanak. A Boszniában és Hercegovinában elhelyezett csapatok nagyobb része magyar lévén (17 zászlóalj magyar és csak 15 osztrák), az elrendelt „kis mozgósítás” megint csak hazánkat sújtja érzékenyebben, mint Ausztriát. Természetes, hogy a megnyugtatóra törekvő félhivatalos kommunikék dacára is a közvéleményt élénk nyugtalansággal töltik el ezek az intézkedések. Annál is inkább, mert Szerbiából és Monteneg-róból csupa nyugtalanító hírek érkeznek. A diplomácia nyomása egyik országot sem volt képes a fegyverkezéstől eltéríteni, sőt, amint jelen-tik, Szerbia már Oroszországban is toboroz önkénteseket és egyetlen nap alatt 600 orosz kiszolgált katona lépett szerb szolgálatba. Montenegró azzal dicsekszik, hogy teljesen készen van a háborúra; ágyúit a hegyek tetejéről Cattarót fenyegetik, ahonnan a tiszték családjaikat és az értékes holmit már el is távolították. Egy ellenőrizhetetlen hír szerint Theodóban a montenegróiak megtámadták a St.-Georg osztrák-magyar hadihajó matrozait és hatot megsebesítettek közülök. Törökországban pedig áruink bojkottja egyre növekszik és diplomáciánk a legnagyobb erőfeszítéssel sem képes annak gátat vetni. Szóval, a béke ege alaposan beborult és nagyon halvány a remény, hogy a komplikációkat el lehessen kerülni.

Kóbor rablógyilkosok.

A magyar közgazdaság vidéki virágai.

— Salát tudósítónktól. —

Nemcsak a cigányok, de egyéb garázda rablócsapatok is járják be az Alföldet, veszélyeztetve állandóan az élet- és vagyónbiztonságot. Legutóbb Arad, Csanád és Temes lakosságát borzalmas rablógyilkosságok tartják izgatottságban. A környéken

gonosztevőbanda működik, amely éjjel lepi meg áldozatait, vadállati kegyetlenséggel megfojtja és aztán kirabolja őket. A napokban egy háromtagú családot fosztottak meg az élettől a rablógyilkosok és ma már Battonyából jelentenek hasonló rablógyilkosságot.

Hétfő éjszaka az Arad közelében levő Battonya tanyáján Petrovics Dusán jó módú gazdálkodót és Dele már nevű bérését ölték meg. Az egyik tettes, aki a gyilkosság előtt, este tizenegy óra tájban a szomszédoktól kérdezősködött Petrovics viszonyai után — csendőrruhába volt öltözve. Miután megkapta a fölvilágosításokat, valószínűleg előszólitotta büntetését és éjjeltájban a gyilkosbanda belopódzott a Petrovics-tanyára. A gazda és szolgálója mélyen aludtak az egyik istállóban. A gonosztevők néhány perc alatt végeztek velük. Hurkot csavartak a két szerencsétlen ember nyaka köré és álmukban fojtották meg őket.

A gyilkosság után az álcendőr és társai Petrovics kocsián elhajtattak s magukkal vittek a tanyáról minden megmozgathatót. A gaztetet kedden délben Petrovics szolgálója fődözte föl. Jelentést tettek a csendőrségnek.

SZEKESFŐVÁROS.

Ismételten megállapítottuk, hogy ez e mi szépséges fővárosunk, sáros, a családok és szélhámosok Eldorádója. Kereskedünk és iparosaink egy tetemes része insolid, megbizhatatlan és a vásárló közönség tudatlanságával visszaél. Sehol a világon annyi élelmiszer és anyaghamisítást el nem követnek, mint Budapesten. Ezeket a piaci méregkeverőket tüzzel-vassal el kellene pusztítani és egyszersmindenkorra elvenni a kedvőket az élelmiszerekkel üzőtt hamisításoktól. Ezekben az élelmiszer-hamisításokban a legszomorubb azon körülmény, hogy a leginkább a szegény néposztályok testi jólétét, egészségét, épségét és munkaképességét sínyli meg a lelkiismeretlen kufárok bűnös manipulációi és hogy az e fajta bűncselekmények megtorlására csak a legenyhébb fenyíték áll a hatóságok rendelkezésére. Ezuttal a pálinkamérők ital-kotyvasztásairól van szó, akiket a főváros tanácsa vesz védelmébe kerületi előjáróságok üldözése elől.

A kerületi előjáróságok büntetni szokták azokat a pálinkagyárosokat és kimerőket, akik kátrányfestéssel mesterségesen megfestett pálinkákat (rumot) árulnak és büntetést alkalmaznak olyankor is, amikor a pálinkát hamis név alatt (pl. Jamaica, Cuba rum) árusítják. A tanács több ilyen kihágási ügyben fölmentést mondott ki, azon az alapon, hogy a kátrányfestéssel való festés, amennyiben az illető italt értékesítő jelző nélkül megfelelő áron árusítják, nem jár a közönség megtévesztésével. Ettől az engedékenységtől vérszemet kapva, a budapesti szesz-, likörgyárosok, készítő

és kimerők ipartársulata kérelemmel fordult a tanácshoz, hogy a kerületi előjárókat figyelmeztesse, hogy az említett kihágási eljárásokat cenzur melőzzék. A kerületi előjárók a tanács fölhívására azt javasolják, hogy a kérelmet utasítsa el, mert a szóban forgó cselekményeknek, amiket a székesfőváros vegyészeti intézet is törvényes rendeletekbe ütközőknek tart, miként való minősítése a szabad bírói mérlegelés tárgya, már pedig a kerületi előjárókat kihágási bírói jogkörök miként való gyakorlásában utasítani nem lehet. Különben is módjukban áll az egyeseknek, hogy az előjárói ítélettel szemben, ha azt sérelmesnek vélik, a felsőbb hatóságnál orvoslást keressenek. Amennyiben az ipartársulat a mostani állapotot sérelmesnek tartja, forduljon illetékes helyre, hogy a szóban forgó kihágási eljárások alapját képező rendeleti jogszabályokat módosítsák vagy hatályon kívül helyezték.

— (Skarlátjárvány a Margitszigeten.) Amint megbízható forrásból értesülünk, a Margitszigeten jelenleg skarlátjárvány lépett föl, melynek a fürdőmester viruló fiatal hajadon leánya esett áldozatául. A halálesetet és annak okát elítölték, de a fürdővendégek mégis tudomást szereztek róla számosan sietve ott hagyták a sziget téli gyógytelepét. A fürdőbérő részvénytársaság igazgatóság a járvány fellépéséről szóló hír kipattanása miatt dr. Halka fürdőorvost szemrehányásokkal illette.

NAPIHIREK.

— Az igaz érdem jutalma. A magyar ügyvédi barreaun egyik diszét nagy kitüntetés érte. Épen most folynak az ügyvédi kamarában a választások az ügyvédi nyugdíjtörvény végrehajtó bizottságába, amely nyugdíjtörvény megalkotásában Szivák Imrének, a budapesti ügyvédi kamara elnökének hervadhatlan érdemei vannak. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Szivák Imrének a Szent-István-rend kiskeresztjét adományozta.

— A Lánchíd elzárása. A második kerületi polgárság mozgalmat indított annak érdekében, hogy a Lánchíd, míg a közelében egy másik új híd nem építenek, ne zárják el s hagyják meg a forgalomnak. A kivánság minden tekintetben megérdemli a méltányosságot s amint értesülünk, a kormány kedvezően fogja a kérdést elintézni. A második kerületiek a kérdés érdekében olyképen kezdték a mozgalmat, hogy a kormánytól a Batthyány-tér közelében egy új hid felépítését kérték. A Lánchíd átépítésének tervezete a kereskedelemügyi miniszterium híd felügyeleti hivatalában már meglehetősen előrehaladott, most azonban Wekerle Sándor miniszterelnök fel függesztette az átalakítási tervezést és már kétségtelen, hogy a Lánchíd elzárása bizonytalan időre elmaradt.

Angol, francia és amerikai rendszerű
KÉSZPÉNZÉRT félárban:
szabáskodhatik minden ember fioman és elegánsan
az ország- **Zélinger Samu** elsőrangú
magyar- **Zélinger Samu** ut- **Zélinger Samu**

A rendszerem ebből áll, hogy angol és francia gyári
raktárakban vásárolt 8-6 méteres legújabb divatu
minta gyapjuszövetekből mérték szerint készítik:
finom öltönyt ... .. 21 frtért
nagyon finom prima öltönyt 26

Magyar-utca 3. sz. I. emelet.
Kossuth Lajos-utca mellett

— Öngyilkosság. Brand József 27 éves pék az éjjel a budai jégpálya mellett mellbeszurta magát öngyilkossági szándékkal. A súlyosan sebesült embert a Szent János-kórházba vitték.

— Pallós Zsigmond a fogházban. A család és sikkasztással vádolt Pallós és társa vegyi-, cirok- és zsinagya nagykereskedőt a terhelő adathalmaz következtében tegnap letartóztatták. Megállapították, hogy a cég főnöke százakkal károsította meg hitelezőit. A kereskedelmi és váltótörvényszék a magyar költőgyárosok kartelének kérelmére elrendelte a csődöt Pallós ellen s így tünt ki, hogy már lehetetlen rendezni az ügyet. Pallós a keserűvíz-telepen levő ingatlanokat is megterhelte harminkétezer koronával a sógorai, Körösi Miklós és Körösi Albert javára. Mindezekon kívül még a kárvalottak sorában vannak a következők: Róbert Berthold, Chon és társa 1590 koronával, a Szegei Kenderfonó Részvénytársaság 11.860 koronával, Berger testvérek 5303 koronával, Klinger Henrik 10.463 koronával, a Magyar Kendergyár 1990 koronával. Pallós cége már régen fizetésektelen volt. Az idén tavasszal a hitelezők tudni akarták a cég vagyoni állását és mérleget követeltek.

Pallós olyan mérleget csinált, hogy még hatvanötezer korona többletet mutatott ki. A ravasz játék azonban nem tarthatott soká. A hitelezők följelentették Pallós s a rendőrségi vizsgálatnak az lett a vége, hogy tegnap délután két órakor Pallós Zsigmondot letartóztatták. A passzív összesen 324.000 korona, ezzel szemben pedig — Pallós vallomása szerint — 800.000 korona az aktív.

— Egy nagykövetségi attaché botránya. Milanóból jelentik nekünk, hogy az „Il Secolo” című lap római levelezője mélyen megbotránkozott esetről értesíti lapját, amelyik állítólag múlt héten történt a Vatikánban. A milánói lap szerint az osztrák-magyar nagykövetség egyik fiatal attachéja azt a hallatlan vakmerőséget követte el, hogy a szeretőjét, egy francia chasonette-énekesnőt becsempészte a pápához kihallgatásra. Ez a hölgy olyan feltűnő toalettben jelent meg és olyan illetlenül viselkedett, hogy a hívők közt valóságos felháborodást idézett elő. Monsignore Bisleti pápai majordomus, akinek az esetről azonnal jelentést tettek, azonnal maga elé vezettette az énekesnőt, aki elmondta, hogy kinek a révén került a pápa elé. Az attachéra nézve bizonyára kellemetlen következményei lesznek a esetnek.

— Oriási csalási kísérlet egy drezdai bank ellen. Berlinből a következő részleteket jelentik a Dresdner Bank megkárosításáról: Tegnapelőtt este a bankhoz azt telefonozta valaki, hogy a pénztár küldjön 75.000 márkát János György hercegnek, a szász király fivérének, még pedig az udvartartási hivatalba. Mikor a bank egy hivatalnok egy pénztári szolgálival a herceg palotájába érkezett, ott azt mondta nekik egy hivatalnok, hogy a pénzt vigyék el a kérdéses hivatalnoknak magánlakására, mert telefonozott a palotába és a bankhoz is. A bankhivatalnok előtt gyanusnak tetszett a dolog és telefonozott a pénztárvezetőhöz, ahonnan azt a választ kapta, hogy semmit sem tudnak erről az utasításról, legjobb lesz, ha a pénzt visszahozza a bankba. Így is történt. Tegnap este aztán egy rendőrbiztos, aki a szélhámosság nyomait kutatta, kihallgatott egy telefonos beszélgetést, amely nyilván a tettesek között folyt le. Az egyik beszélő egy környékbeli vendéglőből hívta fel bűntársát s a rendőrbiztosnak sikerült is a kérdéses korcsmában letartóztatnia a szélhá-

most. Hasztalan faggatták a rendőrségen, még a nevét sem akarja megmondani.

x A mindennapi kenyér. Add meg a mi mindennapi kenyérünket imádkozik még az ölbeli gyermek is. Holott nem elég csak így általában kérni a mindennapi kenyeret. Mert kenyér sokféle van: fehér, fekete, finom és rosszabb minőségű. És van, aki a rozskenyérért él-hal, más ember a buzakenyeret szereti. Kétségtelen azonban, hogy van egy kenyér, amely minden igényt kielégít, öregnek csak úgy ízlik, mint fiatalnak és bizonyos, hogy ez a Bánd-féle híres házi kenyér. Háziasszonyoknak fölösleges ezt a kenyeret ajánlani, mert tudják, hogy ez, bár nem az ő kemencéjükben sült, éppen olyan kitűnő, mint a legsikerültebb házikészítmény. De munka nincs vele.

x Bodó-kávészék megnagyobbítási munkálatai befejeződtek. Naponként Sovánka Nándor zenekarával hangversenyez.

x Minden este. Kocé Antal ismert hírneves zenekara az Adria nagykávészékben Rákóczi-ut 41. szám hangversenyez. Neumann Károly és Schwarz Béla kávések.

A színpad világából.

Dirigens-verseny.

Nincs szó Richterről, Moltról és Mahlerről, hanem Hegedüs Gyuláról, Szerémy Zoltánról és Bárdi Ödönről.

A Víg-színházban ugyanis az a kedves szokás járja, hogy előadás előtt egyes művészek a függöny mögött Stephanides karnagyval együtt „dirigálnak.” A kollegák meg gyönyörködnek a vicekapellmeister taglejtésében és mimikájában.

Legújabban igen érdekes a feladat: a Hoffmann meséinek nyitányát szokta játszani a zenekar.

A hét egyik estéjén Szerémy Zoltán dirigált óriási sikerrel, amely Hegedüs Gyula ambícióját is felbresztette.

— Holnap én dirigálok! — szölt. — Majd meglátjátok, mit tudok én! (Elvégre valamire csak lehet büszke az ember.)

Csakugyan fényes hatással dirigált másnap Hegedüs és ez a siker nem engedte aludni Bárdi Ödönt, aki a legszenvedélyesebb dirigensek egyike.

— Ez semmi! — szölt. — Dirigálni csak igazán muzsikális ember tud, aki partitúrához is ért. Én a Hoffmann meséit betéve tudom. Majd meglátjátok, hogyan kell azt a nyitányt vezényelni.

Esti fél nyolc órakor már pözban állott Bárdi. A többiek kíváncsian lesték. Behallatszik a színpadra, a mint a karmester kopog. Bárdi „megadja a jelt” és amint az első hangok megszólalnak, elegáns könnyedséggel ütöget a pálcikájával. De egyszerre csak megnyult az arca, a többiek pedig hangosan nevettek.

A zenekar a Vig özvegvet játszotta.

Hegedüs és Szerémy a karmesterrel egyetértve így tréfáltak meg Bárdit.

KÖZGAZDASÁG.

TŐZSDE.

A mai előtőzsde megnyitása a folytonos mozgósítási hírekkel kapcsolatosan nagyon lanyhán indult s a következő árfolyamokon jegyez:

Osztrák hitelrészvény	627
Magyar hitelrészvény	751
Városi villamos	262½
Közuti vaspálya	562½
Irányzat lanyha.	

TÖRVÉNYSZÉK.

Az első kerítési bűnpör.

Leánykereskedő a vádlottak padján.

Az új büntető novella kemény paragrafusokkal üldözi a kerítés bűntettét. Az első valaki akit sújtani fog az új igazságügyi rendelkezés: Bulanda Mária kispesti leánykereskedő, aki ez év októberében megismerkedett a Rókus-kórházban egy Kalmár Róza nevű 17 esztendő cselédleánnyal és azt mindenfajta rábeszéléssel megszerezte Falkenstein Józsefné, kispesti szerelemtanýája számára.

A lépre csalt leány be is állott az intézetbe, de mert a cselédkönyve Erzsébetfalván volt, már másnap Bulanda Máriával együtt ki akartak menni Erzsébetfalvára a könyvért. Utközben egy jószemű rendőrgyanút fogott, fölismerte a leánykereskedőt és Bulanda Máriát áldozatával együtt bekísérte a főkapitányságra.

A kerítés büntette beigazolást nyervén, Mária asszony fogságba került és a kir. ügyészség a büntető novella 44. szakasza alapján megindította ellene az eljárást.

Jamnitzky bíró elnöklésével ma itélkezik a kir. törvényszék Bulanda Mária fölött. A közzéadott Keszler Lajos királyi ügyész képviseli.

A tárgyalás iránt általános az érdeklődés, mert ebben az ügyben alkalmazták először az új büntetőjogi intézkedéseket.

§§ A levéltitok és a férj joga. A budapesti kir. büntető törvényszék egyik vádpancsa előtt tegnap, hatóság elleni erőszak büntetével vádolva állott S. nevű fővárosi ügyvéd. A sértett pótmagánvádló egy postai levélkésztető volt, akit a vádlott tettleg bántalmazott azért, mert a levélhordó az ügyvéd nevének címzett levelet a férjnek kiadni vonakodott. Az ügyészség elvállalta a vád képviselést és ámbár a levélhordó tanukkal bizonyította, hogy a vádlott őt — a levél kiszolgáltatásának megtagadása miatt — tettleg bántalmazta, a bíróság mégis fölméltó ítéletet hozott, azon érdekes indoklással, hogy a férj a törvényes neje címére érkező leveleket nem csak hogy akadály nélkül átveheti, azokat fölbonthatja és tartalmukról meggyőződést szerezni jogosítva van, hanem a levelek kiadását jogosan követelheti. Amint látjuk, a magyar bírói felfogás ezen kérdésben eltér a francia bíróságok jogi meggyőződéséről, mert egy teljesen hasonló esetben a párisi szájamel-léki bíróság ellenkező álláspontot foglalt el és az érzékeny férjet érzékeny büntetéssel sújtotta.

§§ Az újpesti bankrablók a törvényszék előtt. Antosievits Gyula és Piaszkovszky József, a vakmerő újpesti bankrablók bűnpörében a vizsgálatot már teljesen befejezték. A pestvidéki törvényszék esküdtbírósága december 3-ára tüzte ki a főtárgyalást.

— Rónay Kamill, a pestvidéki törvényszék elnöke Piaszkovszky József védőjéül Dési Géza drt rendelte ki.

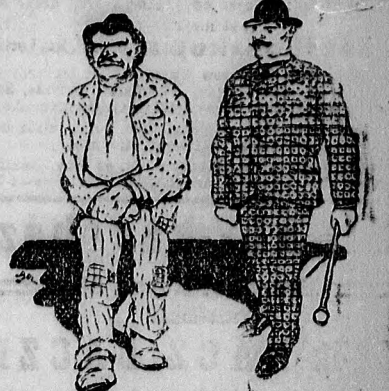
§§ Elmaradt esküdtszéki tárgyalás. Sárkány bíró elnöklésével Ferenczi Szabó Áron igaztási pörrel kellett volna ma tárgyalni a budapesti esküdtbíróságnak. A vádlott azonban ismeretlen helyre költözött, nem volt elővezethető se és így a tárgyalás elmaradt.

Kiadja:

A „DÉLI UJSÁG” LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

A veszedelmes ponyvairodalom ellensúlyozására készült a

Detektiv Krónika

Szerkesztő: FRÖHLICH JÁNOS. ÁRA 12 HÍL.

Ára 12 fill. minden dohánytőzsdeben.

Látta-e már nappal?

a Lukács Kesskeméti-u. 7. sz. alatti kalap- és nyaktendő-áruháza? Ha nem, nézze meg Ott egy valódi angol kemény nyakörv-kalap 5 és 7 korona, egy valódi olasz puha kalap 4 kor.

Szabályozható bluz, alj és pongyolák remek választékkal. Angol kosztümök mérték szerint **Faludi László** BUDAPEST, VI., Andrásy-ut 48. Divatlap árjegyzékkel ingyen.

BŐR és talp, a legjobb gyártmányok **elöpőfelsőrészek** **Gyöngy Sándor** bűrgyári raktárban Budapest, III., Tavasz-u. 1. Elsőmőre oklevéllel kitüntetve 1901. évben Képes árjegyzék ingyen.

TONGORA PIANINO KOLCSON LEGJÁRABERENDSZERŰ TULAJDONOSOK MEGVÁLASZTÁSÁVAL **STERNBERG DEZSŐ** ZONGORA TELEPEN TELEFON BUDAPEST TELEFON 21-76 LISZT FERENCZ TER 81-76 AZ ORSZÁGOS ZENEAKADÉMIAVAL SZEMBEN **SAKSZERŰ JAVÍTÁS HANGOLÁS**

Butor. Árverésen vett régi, valamint új butorokbannagy választék állandó nagy raktár csillárokból, lámpákban, szőnyegekben. Fali órák, zongora, pianinó, teljes irodai berendezés, mindent a legjobb, a legjobb kivitelben árúsítunk legolcsóbban **ANOSZL és TARSÁ** Dob-utca 22. sz. Holló-utca sarok. Telefon (László) 17-76.

STEINHARDT MULATÓ

Telefon 51-23 Rákóczi ut 63 Telefon 54-23.

Ma is minden nap: **Eredeti ujdonság!**
A nőtlen férj.

Bohózat írták: Glinger és Taussig, ford. Szőke Sz. az ut megjelölés:

A daktiloszkóp bohózat, írta Luolán.

Továbbá: Jenin Glazzerow orosz ének és táncsoport, Max Turk és mások, Steinhardt, Gyárfás, Solti Hermin, Hajnal Ella, Pápay Antal új magánzámakkal.

A remek énekekkel reggelig tánczene, elsőrendű attrakciók — Befélt díj nincs.

Jegyek: 9-12 ig és Rákóczi ut 63. és Óvár. Kontiné donány különlegeségei aradályon Andrássy ut 29.

KIRÁLY-kávéház

Erzsébet-körút 53.

Esténként

36-ik RÁCZ LACZI

és jeles zenekarának hangversenye.

Minden délután katonazené.

Frenreisz István

éttermei

VIII., József-körút 56. szám.

Ujonan átalakított teli helyiség.

Kitűnő konyha. — Jó italok.

Müncheni és udvari sör.

Külön termek. Telefon 113-07.

Putzer György

Gyógyfürrás-Szálloda (Budán)

udvar- és kerthelyisége

a Lukács úrdővel szemben.

Megnyilt. Telefon 107-08.

Minden este **SZALAY GYULA**

hires szolista zenekara hangversenyez.

Keleti pályaudvar,

nagyszálló

Budapest, VII., Thököly-ut 18. sz.

A keleti pályaudvar indulási oldalán. A legnagyobb komforttal berendezve. Szobák 2-40 koronától kezdve. Villanyvilágítással együtt. Kereskedelmi utazóknak 20 százalékos engedmény.

HERSCH SAMU tulajdonos.

Legnagyobb butorszállítási költöztetési vállalat.

Ajánlja ugy helyben és vidékre, valamint a közelgő nyaralókból való butorszállításra jutápnos ár mellett szolgáltatást

TAUSZKY MIKSA FIA

Tauszky Lipót Budapest.

Csakis VII., Vig-utca 25. (Szállóház.)

TELEFON 65-39.

Magas előlegek, Magas előlegek

A legnagyobb alkalm. lakberendezési áruház.

Eladok, veszek

Teljes lakberendezéseket óriási választás. Bronz csillároknak, angol bór-garnitúráknak, rézbutoroknak, keleti szőnyegeknek, díszműtárgyaknak

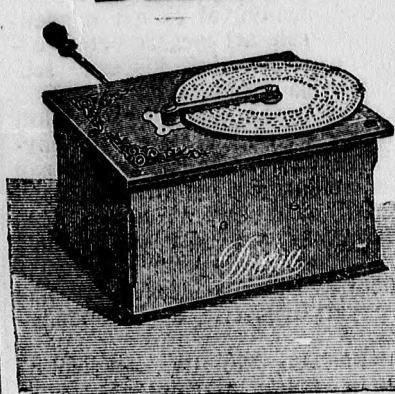
NAGY ZSIGMOND

Budapest, VI., Lázár-utca 3. sz.

Bazilika közelében az egész házamban.

Telefon 18-22. Telefon 18-22.

DIANA

A DIANA a legnagyobb forgató-hangszere. Hangja erős, mindamellel tülbeműző.

Ára mint a rézben 14 K. Fényezett szekrényben 16 K. Berekialapok drágája 50 fi ler.

Sternberg Armin és Testvére

os. és kir. udv. hangszergyár

B. danest, VII. ke. útlel, Rákóczi-ut 36. sz.

Legelőcső-bevásárlási forrás

Czimbalmom, harmonika, gramofon, valamint az összes hangszerekből egyedül hangszere készítő mesternél

Márnitz Frigyes

BPEST, VII., Józsefkörút 37-39

Fonogramok már 3 ft. 25 kólól. Grammofonok 5 dró dupla oldalú nagy lemezzel együtt 26 ft. Dupla oldalú nagy rammo on-lemezek 1 ft. 80 k. és felette nagy választékban. — Árjegyzék ingyen és bé m.

Titkos betegségek

hügyesótiyas sebek, bajokor (spinitis) és utókövetkezményei, vizelet és hólyagbántalmak az öntérfőzéstől eredő háterginc és idegbajok valamint korai, térítűl gyengésg, nőknél teherteriyás méhajok stb. alapos gyökeres gyors gyógyásra foglalkozási szavár nélküli legmelegebben ajánlható óriási gyakorlat, 25 évi tapasztalat és lelkiismeretes, szigoruan minoman os alapon gyógy-módszernél fogva

Dr. GARAI ANTAL

V. csász. és kir. osztály-őorvos.

Országos hírű rendelő intézete — Budapest, Andrássy-ut 24. sz

Rendelés délelőtt 10-12 és este 7-9-ig. Vidékiek levelelileg nyerhetnek szak-terű tanácsot, a gyógyreimendekről személynél hírsít tanácsok.

Varrógépek.

60 korona

Egy új valódi családi Singer varrógép zárszekrényvel 5 évi jótállással csakis

SINGER A. műgépésznel

Budapest, Akácfa-utca 55.

Mindenmü varrógépek javítását legutányosabb árban elvállalom. Árjegyzék ingyen.

KOVÁCS GYULA

zongora-termei

BUDAPEST,

(Gresham-palota)

V., Fehérvári-utca 5-6

TELEFON 110-66

Grammofontulajdonosok

LEMEZEIKET LEGELŐNYÖSEBBEN VÁLTOZTATHATJÁK a Grammofonhanglemek központi kicserélési telephé) Budapest, V. I., Dohány-utca 30. Prospektus és lemez-jegyzék ingyen 10,000 új szene- és csek-felvétel. Magyar, tör, cseh, német, szerb, lengyel, horvát, román, ruthén, olasz, francia, angol, orosz, török, arab, héber stb.

Elsőrendü hanglemezek 1 kor.-tól 4 kor.-ig kaphatók.

Külön osztály használt grammofonokból és lemezekből

A t. c. gazdaközönség

és iparvállalások figyelembe ajálalom 1884 év óta fennálló gazdasági és ipar-személyzet tevéseit elhelyező Irodalmat. Gazdatisztek gépesszek, kovácsok, moinárok szeszek, kertészek, keszesek és fe előss-gyel, tónokóknak díjmentesen elhelyeztetnek Krakau r Armin, VI., Nagymező-utca 25 szám. Telefon 94-76.

INGYEN

bermenny és titkértárással küldjük érdekes ábrák

GUMMI-

halhólyag stb ról szóló árjegyzékünket.

GUMMI-HALHÓLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 kor. testje

NAKIRA valódi indiai férfi külsőlegesség tiszta 10 koron.

Uterus-Spray legújabb és különlegesség 4 kor.

PESSAR OOLUS női szor 3-11 kor.

MENGA-GYÜJTEMÉNY 12 db lez finomabb óvszár 2 K.

IRIBATOR 8 koronától 10 koronáig

INGYEN

küldjük

műlábak

műkezek

támgepek

sérvkötők

stb ról szóló legújabb nagy képes árjegyzékünket

universális

sérvkötők

paratlanok kis anyha nyomasu pe. otálval a legnagyobb sérv elisárható.

HASKÓTÓK, Gummi-haranyak stb.

merték szerint ké-sit: rtszék. MAGYAR ORVOSI TÁRSASÁG

Budapest VII., Rákóczi-ut 22. Pótolos címre és a városi kórházra küldés.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

V. cs. és kir. orvostudor és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgycsőfolyást, hólyagbaj, sebeket, bajakort (gyphilis), bőrbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is öntérfőzést és annak utóbajait, ideg- és hátszervi bajokat, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 8-4-ig és este 7-9-ig.

Budapest, VIII., József-körút 2.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.

Levél útján is biztos gyógyásiker.

Titkos betegségek.

Sainos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, a kinek vőre és testneve meg vannak fertőzve és a ki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretelte. Ezen szörnyű állapoton csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes speciálista orvoshoz fordulnak, a ki jó tanácsokat tud adni a nemü életre vonatkozólag és az esetleg már meglévő bajokon is tud segíteni; akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magaslatos hivatásu Dr. Palóc v. kórházi orvostudor

speciálista országos hírű intézete (Budapest, VII., Rákóczi) (Kerepesi-ut 10., a hol a legnagyobb ütökterítés mellett a mindennapi foglalkozás megszavára nélkül alaposan és gyorsan gyógyítják már sok év óta még a legelhanyagotabb esetekben is a bajakóros sebeket húgycsőhólyag-, ideg- és hátergincsbajokat, az öntérfőzés és asztmát utóbajait, magömlést, elgyengült férfierőt, (impotenciát) kezűdő elmezavart, aranyeret, sérvket, vérbajokat, bőrbetegségeket és a női nemü szervek minden betegségeit

Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki barmi oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szivesen adnak levelekre kimerítő választ (a levélbe csak válaszbellyegyet kell mellékelni.) A gyógykezelés befeljezése után a leveleket eléptik vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speciálisták gyógyszeréről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10 órától d. n. 5 óráig (vasarnap déli 12-ig).

Csim; Dr. Palóc v. kórházi orvos, speciálista Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.

Rum és legfinomabb likör

előállításához küld utasítást INGYEN

WATTERICH A. Budapest, VII., Dohány-utca 5.

FORSTNER Quillaja-Panama Szinszappen

szenszappan új magyar találmány, mely 100% Quillaja Panama gyöker-kivonatot tartalmaz. Fehér és színes ruhát meleg vagy langyos vízbe; azonnal ki lehet mosni anélkül, hogy színt veszítené. Az új olcsó és jó Forstner Quillaja-Panama Szinszappan nagy megtakarítás minden háztartásra nézve. Darabja 20 és 40 fillér.
Kapható minden fűszerkereskedésben és drogeriában. — Egyedüli forrást: TIRGRAM TARSASAG Budapest, IV., Károly-utca 1. Telefon 142-7.